

Українська мова як іноземна

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	усі	Інститут / факультет	Інститут міжнародної освіти
Назва програми	усі	Кафедра	Української мови
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладачі

Писарська Наталія Віталіївна, Natalia.Pysarska@khpi.edu.ua

Кандидат історичних наук, доцент кафедри української мови НТУ «ХПІ». Досвід роботи - 15 рік. Автор понад 40 наукових та навчально-методичних публікацій. Провідний викладач з дисципліни: «Українська мова (професійного спрямування)», «Мова професійного навчання (українська)», «Українська мова як іноземна».

Загальна інформація про курс

Анотація	Дисципліна спрямована на вдосконалення знань з української мови. Програма дисципліни передбачає вивчення студентами основних мовних норм української літературної мови – лексики, морфології, орфографії, стилістики та граматики, принципів роботи з текстами різних стилів, особливостей усного спілкування.
Мета курсу	<p>1. Формування цілісної системи знань студентів про українську мову:</p> <ul style="list-style-type: none">- збагачення словникового запасу студентів-іноземців;- розвиток і вдосконалення навичок та умінь у різних видах мовленнєвої діяльності для успішного оволодіння спеціальністю під час навчання в НТУ «ХПІ»;- удосконалення граматичних навичок (морфологія, синтаксис);- формування навичок та вмінь читання, що дозволяє сприймати текст українською мовою як джерело інформації та розуміти зміст тексту;- формування й удосконалення навичок усного, писемного, монологічного та діалогічного мовлення, уміння сприймати мовленнєві повідомлення в умовах, наближених до реальних;

	<p>- уdosконалення вмінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності (читання, письмо, аудіювання та говоріння) науково-навчальної та соціально-культурної сфери спілкування;</p> <p>- формування та вдосконалення навичок ознайомлювального читання;</p> <p>- формування та вдосконалення навичок аудіювання з опорою на візуалізацію;</p> <p>- формування та вдосконалення навичок репродуктивного й продуктивного мовлення;</p> <p>- формування словотворчих навичок і вмінь.</p> <p>2. Оволодіння українською мовою як «робочою мовою» для навчання в технічному вищому закладі освіти України за обраним фахом.</p> <p>3. Практичне оволодіння українською мовою на рівні A2 в межах сфер комунікації, актуальних для студентів-іноземців під час навчання.</p>							
Формат	Практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання (R). Підсумковий контроль – залік (3,4,5 сем.), іспит (6 сем.).							
Семестр	3,4,5,6							
Обсяг (кредити) / Тип курсу	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">10 / Обов'язковий</td> <td style="padding: 5px;">Лекції (години)</td> <td style="padding: 5px;">0</td> <td style="padding: 5px;">Практичні заняття (години)</td> <td style="padding: 5px;">128</td> <td style="padding: 5px;">Самостійна робота (години)</td> <td style="padding: 5px;">172</td> </tr> </table>	10 / Обов'язковий	Лекції (години)	0	Практичні заняття (години)	128	Самостійна робота (години)	172
10 / Обов'язковий	Лекції (години)	0	Практичні заняття (години)	128	Самостійна робота (години)	172		
Програмні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. • Здатність спілкуватися іноземною мовою. • Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. • Здатність працювати в команді. • Здатність працювати автономно. • Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 							

Результати навчання:

- Знаходити необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах інформації, оцінювати її релевантність та достовірність.
- Вільно спілкуватися з професійних проблем державною та іноземною мовами усно і письмово, обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефахівцями, аргументувати свою позицію з дискусійних питань.
- Розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя.
- Уміти самостійно вчитися, опановувати нові знання і вдосконалювати навички роботи з сучасним обладнанням, вимірювальною технікою та прикладним програмним забезпеченням.

Теми що розглядаються

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. Фонетичні поняття та закони. Морфологія: іменник (категорії роду, числа), особові, вказівні, присвійні займенники, прикметник, числівник, дієслово. Соціально-культурна сфера спілкування, діалоги, короткі повідомлення.

Тема 1. Фонетика. Фонетичні поняття та закони.

Тема 2. Морфологія. Іменник.

Тема 3. Морфологія. Займенник.

Тема 4. Морфологія. Займенник.

Тема 5. Морфологія. Прикметник.

Тема 6. Морфологія. Числівник.

Тема 7. Морфологія. Дієслово.

Тема 8. Модульний контроль №1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2. Синтаксис простого речення, відмінювання іменників, займенників, прикметників. Соціально-культурна сфера спілкування: діалоги, короткі повідомлення.

Тема 9. Синтаксис.

Тема 10. Морфологія. Іменник.

Тема 11. Морфологія. Особові займенники.

Тема 12. Морфологія. Іменник.

Тема 13. Морфологія. Особові займенники.

Тема 14. Морфологія. Прикметники.

Тема 15. Морфологія. Іменник.

Тема 16. Модульний контроль №2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 3. Морфологія. Відмінювання іменників, займенників, прикметників (продовження), дієслово. Соціально-культурна сфера спілкування: діалоги, короткі повідомлення, тексти

Тема 17. Морфологія. Іменник. Прикметник.

Тема 18. Морфологія. Іменник.

Тема 19. Морфологія. Іменник. Прикметник.

Тема 20. Морфологія. Особові займенники.

Тема 21. Дієслово.

Тема 22. Дієслово.

Тема 23. Дієслово.

Тема 24. Модульний контроль №3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 4. Морфологія. Прислівники, дієслова руху, відмінювання іменників та прикметників (продовження). Синтаксис. Складне речення. Соціально-культурна сфера спілкування: теми і тексти.

Тема 25. Морфологія. Прислівник.

Тема 26. Морфологія. Дієслово

Тема 27. Морфологія. Іменник.

Тема 28. Морфологія. Іменник.

Тема 29. Морфологія. Дієслово.

Тема 30. Синтаксис. Складне речення.

Тема 31. Синтаксис. Складне речення.

Тема 32. Модульний контроль №4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 5. Морфологія. Ступені порівняння прикметників і прислівників, дієприкметники, дієприслівники. Синтаксис. Заміна дієприкметників та дієприслівників зворотів підрядними реченнями. Науково-навчальна сфера. Лексичні та синтаксичні конструкції

Тема 33. Морфологія. Прикметник.

Тема 34. Морфологія. Прислівник.

Тема 35. Морфологія. Дієприкметник.

Тема 36. Морфологія. Дієприкметник.

Тема 37. Синтаксис.

Тема 38. Морфологія. Дієприслівник.

Тема 39. Синтаксис.

Тема 40. Модульний контроль №5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 6. Синтаксис складного речення, види складнопідрядних речень. Науково-навчальна сфера, знайомство з науковими текстами, засвоєння лексичних одиниць та синтаксичних конструкцій, притаманних науковому стилю.

Тема 41. Синтаксис. Складне речення.

Тема 42. Синтаксис. Складне речення.

Тема 43. Синтаксис. Складне речення.

Тема 44. Синтаксис. Складне речення.

Тема 45. Синтаксис. Складне речення.

Тема 46. Синтаксис. Складне речення.

Тема 47. Синтаксис. Складне речення.

Тема 48. Модульний контроль №6

Форма та методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.

- Студенти отримують знання на заняттях, з навчальної або методичної літератури, у «готовому» вигляді.

- Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

2. Репродуктивний метод (відтворювальний).

- Застосування вивченого на основі зразка або правила.

- Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, правилами, подібними до розглянутих зразків.

- Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоюваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, , практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

- Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передує репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення).

3. Метод проблемного викладу.

- Викладач перед викладанням матеріалу ставить проблемне питання, формулює пізнатковальне завдання на основі різних джерел..

- демонструє спосіб вирішення поставленого завдання.

- Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятають готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки викладача.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод.

- Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнатковальних завдань.

- Пошук вирішення відбувається під керівництвом викладача, або на основі евристичних програм і вказівок.

- Процес мислення набуває продуктивного характеру.

- Процес мислення поетапно направляється й контролюється викладачем або студентом.

- Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до матеріалу.

Методи контролю

Поточний контроль реалізується у формі опитування, відповідей на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань, проведення модульних контрольних робіт. Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння студентом граматичного матеріалу, вміння формулювати запитання за темою та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання.

Поетапний контроль Проводиться по закінченню вивчення теми. Проходить у формі контрольної роботи. Кожен студент отримує індивідуальне завдання, що включає практичні завдання з граматики.

Контроль індивідуальних занять робочої програми, які засвоюються під час самостійної роботи студента, проводиться за допомогою перевірки виконаних завдань та монологічних висловлювань за вказаною темою.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, який включає письмову форму за контрольними завданнями та усну форму, відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом

Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового заліку з дисципліни «Українська мова як іноземна» за умови повного відпрацювання всіх практичних занять та індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Підсумковий контроль (іспит) проводиться наприкінці терміну навчання. Оцінюється письмова робота студента з граматики та монологічна доповідь на запропоновані теми. Повне оволодіння студентом вивченого матеріалу здійснюється за допомогою додаткових питань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 1.– Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Контрольні роботи (тестові за темами)	Контрольні роботи	Індивідуальні завдання	Залік	Сума
28	30	12	30	100

Таблиця 2.– Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи (тестові за темами)	Контрольні роботи	Індивідуальні завдання	Іспит	Сума
28	30	12	30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під **системою оцінювання** слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними **критеріями оцінювання** для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результата навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 3). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно” чи „незадовільно”) та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що міститься в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні завдання 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання; - вміння вирішувати складні практичні завдання 	Відповіді на запитання містять певні неточності

75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання; - вміння вирішувати практичні завдання 	<ul style="list-style-type: none"> - невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних завдань
64-74	Д	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні завдання 	<ul style="list-style-type: none"> - невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал; - невміння вирішувати складні практичні завдання
60-63	E	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля; - вміння вирішувати найпростіші практичні завдання 	<ul style="list-style-type: none"> - незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних завдань
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	<ul style="list-style-type: none"> - незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння виконувати прості практичні завдання

1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	<ul style="list-style-type: none"> - Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; -незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час виконання простих практичних завдань
------	-----------------------------------	--------------	---	--

Основна література: (перелік літератури, яка забезпечує цю дисципліну)

1	Mетодичні вказівки з дисципліни «Українська мова як іноземна» для іноземних студентів і викладачів «Художнє читання і спілкування в аспекті комунікативно-інтенційної моделі навчання» / уклад. В.Ф. Шевченко, І.В. Полянська, С. М. Чернявська.– Харків: НТУ «ХПІ», 2019.– 24 с.
2	Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова як іноземна» в аспекті інтеграційної концепції КІМ « Мова професійного партнерства» / уклад. І.В. Полянська, С.М. Чернявська, В.Ф. Шевченко.–Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 65 с.
3	I.В. Полянська, С.М. Чернявська. Тренінг іноземних студентів щодо підготовки до тестування та модулів з дисциплін «Українська мова як іноземна» та «Мова навчання» в аспекті інтеграційної концепції комунікативно-інтенційної моделі: навчальний посібник.– Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 162 с.
4	Методичні вказівки до практичних занять з дисциплін «Українська мова як іноземна» та «Мова професійного навчання» для іноземних студентів всіх спеціальностей «Підготовка до тестування з мови професійного навчання. Аудіювання та говоріння» / Уклад. Лухіна М.Ю., Чернявська С.М., Гомон А.М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2021.– 42 с.
5	Методичні вказівки для виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для іноземних студентів усіх спеціальностей «Ми навчаємося в Україні» / Уклад. Чернявська С.М., Немерцова О.Є., Сабадир Г.І., Дяченко О.В.– Харків: НТУ «ХПІ», 2021.– 65 с.
6	Л.Я. Терещенко, А.М. Гомон, В.А. Сухоруков. Українська мова. Науковий стиль: навчальний посібник для студентів-іноземців технічних спеціальностей.– Харків : НТУ «ХПІ», 2021.– 145 с.

7	Українська мова як іноземна: початковий рівень [Електронний ресурс] : навч. посібник / Г. І. Сабадир [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 120 с.
8	Займенник: Навчально-методичний посібник / Н.В. Северин. – Харків: НТУ «ХПІ», 2022. – 72 с.
9	Ступені порівняння прикметників і прислівників : метод. рекомендації з української мови для самостійної роботи студентів-іноземців / уклад. Н. В. Северин; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків: ТОВ "Цифра Принт", 2023. – 40 с.
10	Субота Л.А. Методичні рекомендації з дисципліни «Українська мова» для самостійної роботи іноземних студентів II курсу, які навчаються англійською мовою у закладах вищої освіти України. - Харків: НТУ «ХПІ», 2023.- 60 с.
11	Субота Л.А. Методичні рекомендації з дисципліни «Українська мова» для самостійної роботи іноземних студентів III курсу, які здобувають освіту англійською мовою у Закладах вищої освіти України. - Харків: НТУ «ХПІ», 2023.- 35 с.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 4. Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Мова професійного навчання (українська)	-

Провідний викладач: доцент Наталія ПИСАРСЬКА

(посада, звання, ПІБ)

(підпис)